

“Pueblos enteros, aplastados por el peso de la violencia, del hambre y de la guerra, imploran paz. Es un grito inmenso, que nos compromete a rezar y actuar para que cese toda violencia y que quienes sufren puedan recuperar la serenidad; y compromete ante todo a Dios, cuyo corazón palpita de compasión, para que venga su Reino”.

(Papa León XIV)

IMPORTÀNCIA DE L'ESCOLA DE TEOLOGIA

Per entendre'ns, el millor és fer-nos preguntes

1.-Per què és important estudiar teologia?

Perquè ens ajuda a entendre la relació entre Déu i els humans, entre Déu i el món. Perquè el coneixement de Déu i la seva vivència, repercuteix en el dia a dia. Perquè ens serveix per a fer-nos més correctament amb Déu i disminueix la distància entre una comprensió superficial i profunda. L'estudi de la teologia ens ajuda a comprendre un món on les coses succeeixen no poques vegades sense cap raó aparent. Necessitam fer-nos en una visió de la vida més enllà del que és senzillament intel·lectual. Ja ho deia el pensador francès Blaise Pascal: “El cor té raons que la raó no entén”.

2.-Quin és l'interès dels alumnes de l'Escola de Teologia?

La majoria, formació oberta a tothom i molt aconsellable per als catequistes i professors de Religió, desitja una major comprensió de la Paraula de Déu i de la seva relació amb Déu, i desitja ben situar-se davant d'ella. Els interessa personalment el coneixement de Déu o, almanco, conèixer quines motivacions es tenen perquè interressi.

3.-Per què una educació teològica?

Molts alumnes creuen que l'estudi de la teologia els pot enriquir en la comprensió de l'evangeli i els pot obrir nous horitzons. A més, els pot proporcionar un pensament

Quarta jornada de teologia, curs 2024-25

crític i habilitats analítiques per a tots els àmbits de la vida.

4.-El coneixement teològic és sols un exercici intel·lectual?

No és sols un exercici intel·lectual, també és una reflexió sobre la relació amb el Déu revelat per Jesús a través dels profetes i una trobada amb el transcendent. Aquesta reflexió enforteix la vida espiritual i la relació amb els demés. Qui viu enamorat de Déu s'obre i viu interessat a favor dels demés.

5.-Quina temàtica, per exemple, s'ha dut a terme durant aquests últims anys a l'Escola de Teologia a Ciutadella?

Ha estat variada: l'evangeli de Mateu, interrogants que ens crea l'ateisme, relació entre Fe i Cultura, estudi dels documents dogmàtics: Divina revelació, Litúrgia i Món actual, etc.

6.-Quins temes es duran a terme aquest curs a Ciutadella, a Ferreries i a Maó?

A Ciutadella: Maria (Prof. J. Bosco Faner). Inici, 7 octubre a les 20.15 h. Lloc: Seminari Diocesà.

A Ferreries: Evangeli de Mateu (Prof. Joan Febrer). Inici, 18 octubre a les 10.15 h. Lloc: Església de Santa Maria.

A Maó: Primer trimestre, Evangeli de Mateu (Prof. Jesús Llompart). Inici, 6 octubre a les 20.15 h. Segon trimestre, Paràboles de Jesús (Prof. Isabel Serra). Inici, 2 de febrer. Lloc: Casa de l'Església.

7.-Quins temes es duran a terme aquest any durant les Jornades de Teologia, hora 20.15 h i al Seminari Diocesà?

1a. Jornada: Discerniment, 10 octubre.

Jornada extraordinària: Diàleg entre ciència i fe, 19 novembre.

2a. Jornada: El Regne de Déu, 12 de desembre.

3a. Jornada: Conversació amb l'Esperit, 13 de febrer.

4a. Jornada: Ecumenisme, 22 de maig.

8.-On es pot inscriure's?

A la parròquia de cadascú o directament als professors.

J. Bosco Faner Bagur

Compromiso con la esperanza desde la no violencia del Evangelio

Eco de un comunicado de la Comisión General de Justicia y Paz (16/09/25)

Esta entidad eclesial, fue creada a raíz del Concilio Vaticano II para velar por la justicia y la paz desde criterios y principios evangélicos.

Creo que con este escrito podemos hacer eco a sus afirmaciones, para decir que “condenamos indiscutiblemente el terrorismo ejercido por Hamás, pero no podemos permanecer en silencio ante la desproporción y la crueldad de la respuesta de Israel perpetrando un genocidio contra una población indefensa”.

Por otra parte, creo que también podemos hacer nuestra la invita-

ción “a unirse activamente a cualesquiera de estas múltiples manifestaciones y actos no violentos. Muchos hilos pequeños pueden tejer sólidas esperanzas y el logro del fin de la violencia”.

Pàgina WEB de la Conferència Episcopal Espanyola

Finalmente, en este año jubilar nos anima “la esperanza de que el Dios del amor nos ayudará a madurar como sociedad para que la humanidad sea una gran familia,

Y oramos junto al profeta: “De las armas nacerán arados y de las lanzas podaderas. Nunca más levantará la espada nación contra nación, ni se ejercitarán más los jóvenes para la guerra (Is 2,4)”.

Ciutadella de Menorca,
19 de setembre de 2025

†Gerard Villalonga Hellín,
Obispo de Menorca

Diumenge XXVI de Durant l'Any

Lectura del llibre del profeta Amòs

6, 1a.4-7

Això diu el Senyor, Déu de l'univers: -"Ai dels qui viuen tranquils a Sion, dels qui es creuen segurs en el turó de Samaria! Són notables dins el primer dels pobles; els de la casa d'Israel acuden a ells. S'estiren en llits de marfil, s'aclofen en els seus sofàs, mengen els anyells més tendres i els vedells engreixats a les estables, improvisen al so de l'arpa, creen com David les seves melodies, beuen el vi en grans copes, i s'ungeixen amb els perfums més fins, però no els fa cap pena el desastre de les tribus de Josep. Per això ara seran els primers en les files dels deportats; així s'acabarà l'orgia dels vividors."

Salm Responsorial 145

R: **Alaba el Senyor, ànima meva.**

Lectura de la carta de sant Pau a Timoteu

6, 11-16

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc

16, 19-31

En aquell temps Jesús digué als fariseus: -"Hi havia un home ric que anava vestit de púrpura i de lli finíssim, i cada dia celebrava festes esplèndides. Un pobre que es deia Llätzer, estava estirat devora el seu portal amb tot el cos nafrat, esperant satisfer la seva fam amb les miques que queien de la taula del ric. Fins i tot venien els cans a llepar les seves úlceres. El pobre morí, i els àngels el portaren a la falda d'Abraham. El ric també morí i el varen sepultar. Arribat al país dels morts i estant en un lloc de turments, alçà els ulls, va veure d'enfora Abraham, amb Llätzer a la falda, el cridà i li digué: "Abraham, pare meu, apiada't de mi i envia Llätzer que mulli amb aigua la punta del seu dit i em refresqui la llengua, perquè sofrec molt enmig d'aquestes flames." Abraham li respongué: "Fill meu, recorda't que en vida et varen tocar béns de tota casta, i a Llätzer mals, però ara ell ha trobat consol i tu, sofriments. Pensa també que entre nosaltres i vosaltres hi ha una fossa immensa, tant que si qualcú volgués passar del lloc on som jo cap on sou vosaltres, no podria, ni tampoc del vostre lloc al nostre." El ric digué: "Llavors, pare, et preg que l'enviïs a ca meva. Hi tenc encara cinc germans. Que Llätzer els advertesqui; perquè no acabin també en aquest lloc de turments." Abraham li respongué: "Ja tenen Moisès i els profetes: que els escoltin." El ric contestà: "No, pare meu Abraham, no els escoltaran. Però si els anava a veure qualcú que torna d'entre els morts, sí que es convertiran." Li diu Abraham: "Si no fan cas de Moisès i dels profetes, encara que ressuscitàs qualcú d'entre els morts no es deixarien convèncer."

Lectura de la profecia de Amòs 6, 1a. 4-7

Salmo responsorial 145

R: **Alaba, alma mía, al Señor.**

Lectura de la primera carta apòstol san Pablo a Timoteo

6, 11-16

Hombre de Dios, busca la justicia, la piedad, la fe, el amor, la paciencia, la mansedumbre. Combate el buen combate de la fe, conquista la vida eterna, a la que fuiste llamado y que tú profesaste notablemente delante de muchos testigos. Delante de Dios, que da la vida a todas las cosas, y de Cristo Jesús, que proclamó tan noble profesión de fe ante Poncio Pilato, te ordeno que guardes el mandamiento sin mancha ni reproche hasta la manifestación de nuestro Señor Jesucristo, que, en el tiempo apropiado, mostrará el bienaventurado y único Soberano, Rey de los reyes y Señor de los señores, el único que posee la inmortalidad, que habita una luz inaccesible, a quien ningún hombre ha visto ni puede ver. A él honor e imperio eterno. Amén.

Lectura del santo Evangelio según san Lucas

16, 19-31

En aquel tiempo, dijo Jesús a los fariseos: - «Había un hombre rico que se vestía de púrpura y de lino y banquetaba cada día. Y un mendigo llamado Lázaro estaba echado en su portal, cubierto de llagas, y con ganas de saciarse de lo que caía de la mesa del rico. Y hasta los perros venían y le lamían las llagas. Sucedió que se murió el mendigo, y fue llevado por los ángeles al seno de Abrahán. Murió también el rico y fue enterrado. Y, estando en el infierno, en medio de los tormentos, levantó los ojos y vio de lejos a Abrahán, y a Lázaro en su seno, y gritando, dijo: "Padre Abrahán, ten piedad de mí y manda a Lázaro que moje en agua la punta del dedo y me refresque la lengua, porque me torturan estas llamas". Pero Abrahán le dijo: "Hijo, recuerda que recibiste tus bienes en tu vida, y Lázaro, a su vez, males: por eso ahora él aquí consolado, mientras que tú eres atormentado. Y además, entre nosotros y vosotros se abre un abismo inmenso, para que quieran cruzar desde aquí hacia vosotros no puedan hacerlo, ni tampoco pasar de ahí hasta nosotros". Él dijo: "Te ruego, entonces, padre, que mandes a Lázaro a casa de mi padre, pues tengo cinco hermanos: que les dé testimonio de estas cosas, no sea que también vengan ellos a este lugar de tormento". Abrahán le dice: "Tienen a Moisès y a los profetas: que los escuchen". Pero él le dijo: -"No, padre Abrahán. Pero si un muerto va a ellos, se arrepentirán" Abrahán le dijo: "Si no escuchan a Moisès y a los profetas, no se convencerán ni, aunque resucite un muerto".

«Ell troba aquí consol i tu, en canvi, sofriments»

Avui, Jesús ens encara amb la injustícia social que neix de les desigualtats entre rics i pobres. Com si es tractés d'una de les imatges esgarrioses que estem acostumats a veure a la televisió, el relat de Llätzer ens impacta, aconseguix l'efecte sensacionalista per a moure els sentiments: «Fins i tot venien els gossos a llepar-li les nafres» (Lc 16,21). La diferència és ben clara: el ric portava vestits de porpra; el pobre tenia per vestit les nafres.

La situació d'igualtat arriba tot seguit: van morir tots dos. Però, a la vegada, la diferència s'accentua: un va arribar al costat d'Abraham; a l'altre, tan sols el van sepultar. Si no haguéssim sentit mai aquesta història i si apliquéssim els valors de la nostra societat, podríem concloure que el qui va guanyar-se el premi deuria ser el ric, i l'abandonat al sepulcre, el pobre. És clar, lògicament.

La sentència ens arriba en boca d'Abraham, el pare en la fe, i ens aclareix el desenllaç: «Fill, recorda't que en vida et van tocar béns de tota mena, mentre que Llätzer només va rebre mals. Ara, doncs, ell troba aquí consol i tu, en canvi, sofriments» (Lc 16,25). La justícia de Déu reconverteix la situació. Déu no permet que el pobre romangui per sempre en el sofriment, la fam i la misèria.

Aquest relat ha mogut milions de cors de rics al llarg de la història i ha portat a conversió multituds, però, quin missatge farà falta en el nostre món desenvolupat, hipercomunicat, globalitzat, per a fer-nos prendre consciència de les injustícies socials de les que en som autors o, si més no, còmplices? Tothom qui escoltà el missatge de Jesús tenia com a desig descansar en el sí d'Abraham, però, ¿quanta gent al nostre món ja en tindrà prou amb ser sepultats quan hagin mort, sense voler rebre el consol del Pare del Cel? L'autèntica riquesa és arribar a veure Déu, i el que cal és allò que afirmava sant Agustí: «Camina per l'home i arribaràs a Déu». Que els Llätzers de cada dia ens ajudin a trobar Déu.

Mn.Valentí Alonso i Roig
a "Evangelinet"

Caminamos juntos

Nota del Papa Francisco sobre el documento final del Sínodo

Por encontrarnos en la fase de implementación del Sínodo de la sinodalidad, que el Papa León XIV ha decidido continuar su proceso, cada quince días os comentaré en el *Full* el contenido y el espíritu del documento final que se publicó en 2024, con el fin de que todos los que, como Pueblo de Dios, peregrinamos en Menorca, sigamos motivándonos y acercándonos a lo que la Iglesia nos pide hoy.

Os extraigo, pues, algunas consideraciones que el Papa Francisco incorporó en una nota previa al documento. Por su importancia, las resumo y explico:

El documento no es estrictamente normativo, pero participa del Magisterio ordinario del Sucesor de Pedro, es decir, que se refiere a aquellas enseñanzas del Papa que, sin ser proclamadas de manera extraordinaria, son parte de la enseñanza diaria y constante de la Iglesia, una forma de ejercicio de la auténtica enseñanza del obispo de Roma.

Toda la Iglesia debemos asumir un serio compromiso con lo que el docu-

Pàgina web Misioneros del Verbo Divino

mento propone y enseña, y las decisiones o caminos que se tomen deberán ser coherentes con lo indicado en el mismo, aunque en cada país o región, se puedan buscar otras soluciones más inculturadas y atentas a las tradiciones y desafíos locales.

Además, señala que en cada visita "ad limina" (visita de los obispos cada cinco años al Papa para compartir con él lo concerniente a sus respectivas diócesis) cada obispo informará sobre qué opciones se han realizado en su Iglesia local (...), las dificultades encontradas y los frutos obtenidos.

María Victoria Aymerich Martínez

l'entrevista a:

MARÍA VICTORIA AYMERICH MARTÍNEZ

María Victoria Aymerich, hermana de la Consolación y canciller de la diócesis de Menorca, publicará este curso, cada quince días, un artículo sobre el Sínodo de la sinodalidad (2021-2024).

¿Qué pretendes con estos artículos?

-Ya que el Papa León XIV ha decidido seguir el proceso sinodal que el Papa Francisco inició, pretendo divulgar, de forma clara y asequible, el documento final del Sínodo que, durante cuatro años, nos ha recordado que somos Pueblo de Dios, que, desde nuestra identidad -laicos, religiosos, sacerdotes y obispos- caminamos juntos en comunión, participación y misión... y que juntos debemos evangelizar en nuestro contexto menorquín.

¿Es importante informar y hacer partícipe a los fieles de Menorca de lo que ha supuesto y supone el Sínodo? ¿Por qué?

-Este es un camino de todos que nos implica a todos. Por ello, informar y dar participación refuerza nuestro sentido eclesial, a la vez que es un reconocimiento de que, como bautizados, tenemos voz activa en la Iglesia, una convicción que nos debe impulsar a asumir un rol más comprometido en la vida pastoral y misionera de nuestra diócesis.

¿Qué trayectoria ha tenido la información del Sínodo en Menorca?

-Mi experiencia me dice que la información ha sido mucha a través de la página web de la diócesis, el *Full Dominical* y más concreta a través del Obispo, sacerdotes y demás agentes pastorales de Menorca. También en las reuniones del Consell episcopal, pastoral y presbiteral, así como en los arciprestazgos se han presentado síntesis de los distintos documentos que el Sínodo ha publicado.

Háblanos del equipo sinodal de la diócesis de Menorca.

-La fase de implementación del Sínodo comenzó con el nombramiento por el Sr. Obispo de un Equipo sinodal. Este equipo -además del Obispo y el Vicario general, somos otras cuatro personas: yo misma como religiosa, un diácono permanente y dos laicos- y tenemos como misión orientar, acompañar y formar en el nuevo proceso sinodal. En Roma participaremos en el Jubileo de los equipos sinodales del 24 al 27 de octubre, donde recibiremos formación sobre esta fase de implementación.

Después de este encuentro en Roma os daremos a conocer, por los medios con los que contamos, el plan a seguir y las líneas de acción para seguir activando en la diócesis nuestra sinodalidad y, a través de una corresponsabilidad real, contribuir al proceso global sinodal, así como preparar nuestra aportación a la Asamblea eclesial de 2028, que el Papa ha marcado.

Sonia Febrer Romero

plomes del periodisme catòlic 62

Josep Martí Pons

Nat i traspasat a Ferreries (1917-1999), va ser un destacat propagandista catòlic de mitjan segle XX. Vinculat als moviments de l'apostolat seglar, va ser, junt a Jaume Febrer, un dels primers cridats pel sacerdot Guillermo Coll per a constituir l'Associació Catòlica de Pares de Família de la qual va ser vicepresident des de la seva fundació en 1958 fins a 1971.

Juntament amb Febrer, va promoure la revista catòlica *Nuestro Hogar*, en la qual va deixar l'empremta de la preocupació social, la formació dels pares i l'educació dels fills. Entre 1962 i 1972, va escriure un grapat d'articles de firma centrats en la promoció humana i l'afavoriment del diàleg intergeneracional en una època de profunds canvis i esqueixos socials. La seva secció *Cartas Familiares* va adquirir gran notorietat.

Martí les redactava sense complexos, sempre des l'òptica evangèlica i reflexionant sobre qüestions tan vidrioses com la llibertat humana, la fe dels joves, les vocacions religioses i quantes afavorissin el diàleg «per a defensar junts els valors espirituals i morals», (NH, 4-1967). El seu activisme catòlic li va impulsar a organit-

zar, a l'empara de la parròquia, unes jornades pedagògiques familiars la direcció de les quals va encarregar al sacerdot Miquel Moncadas, qui després seria bisbe de Menorca (1969-1977). La preocupació social el portà a fer part de la *Constructora Benèfica Virgen Monte-Toro*, creada per Acció Catòlica en 1954, a impulsos del bisbe Bartolomé Pascual, per a minimitzar el dèficit d'habitatges que sofria Menorca arran de les primeres onades migratòries.

Sebastià Rotger Barber

(Fe d'errors: la data de naixement de Mn Bosco Faner és 14-10-1947)

Agenda

Assemblea Diocesana de Vida Creixent

Dimarts 30 de setembre, a les 10 h, al Centre de Convencions des Mercadal. Explicació del temari d'aquest curs, Eucaristia presidida pel bisbe Gerard i dinar de germanor. Servei d'autobús disponible. Us podeu apuntar a les parròquies.

Festa de Sant Francesc d'Assís

Celebracions a les parròquies de Sant Francesc:

-A Ciutadella: dia 3 d'octubre, a les 18.45 h, celebració dels 800 anys del *Càntic de les Criatures*. Tot seguit a les 19.30 h Eucaristia. Dia 4 d'octubre, a les 19.30 h, Eucaristia solemne i després festa oberta a tots els grups parroquials.

-A Maó: dia 4 d'octubre Eucaristia solemne a les 19 h. Tot seguit, una bereneta.

Inici de curs dels EMD

-Dissabte 4 d'octubre, a les 12 h, al Toro, trobada dels consiliaris dels Equips de la Mare de Déu.

-Diumenge 5 d'octubre, a les 9.30 h, al Seminari Diocesà (Ciutadella), presentació del tema d'estudi d'enguany, a càrrec de Mn. Joan Carles Alemany.

Jubileu de les Famílies

Diumenge 5 d'octubre, a les 12 h, a la Catedral, Eucaristia del Jubileu de les famílies, presidida pel bisbe Gerard. Tot seguit, dinar compartit al claustre del Seminari.

Festes de Sant Miquel Al Centre Catequístic de Sant Miquel (Ciutadella)

-Dilluns 29 de setembre Eucaristia, a les 20 h.

-Dissabte 4 d'octubre, a les 17 h, festa de carrer i a les 20 h concert del grup Thempo al carrer Sant Miquel.

-Diumenge 5 d'octubre, a les 9.30 h, Eucaristia presidida pel bisbe Gerard. Tot seguit, a les 10.30 h, berenar al Local Social. Finalment, a les 12 h, xerrada de Josep Manguán en record del Sr. Rafel Mª Oleo.

Notícies nostres

Trobada interdiocesana de les oficines per a la protecció del menor i persones vulnerables

Dia 13 de setembre els responsables de les oficines per a la protecció del menor i de les persones vulnerables de les Illes Balears es van reunir a Palma en una trobada interdiocesana en la qual van participar representants de les oficines de Mallorca, Menorca i Eivissa. De la diòcesi de Menorca hi van participar Alejandro Río, director de l'Oficina per a la recepció de denúncies i acompanyament de víctimes, i María Victoria Aymerich, membre d'aquesta Oficina.

La sessió va comptar amb la presència de Mons. Gerard Villalonga, bisbe de Menorca, i de Mons. Sebastià Taltavull, bisbe de Mallorca. L'objectiu de la jornada va ser fer memòria de la tasca realitzada durant el curs passat, compartir experiències i preparar noves propostes per enguany, com la

formació en línia que es posarà en marxa a partir del mes de novembre. Aquesta trobada reforça el compromís conjunt de les diòcesis de les Illes en la protecció dels menors i de les persones més vulnerables.

Bisbat de Mallorca

Una festa que ens agermana

Dia 14 de setembre es va celebrar la festa de Sant Nicolau, una celebració que agermana a tot el poble de Menorca. A la plaça

de l'església de Sant Martí, as Mercadal, va tenir lloc el lliurament de les banderes als caixers i caixeres representants dels diferents pobles de l'illa.

Xiscu Florit

Després de la qualcada va pujar al Toro i al Santuari es va celebrar la missa de caixers, presidida pel bisbe Gerard. El Bisbe va expressar que Sant Nicolau és un referent per als cristians del nostre temps i va destacar que és una devoció molt arrelada, especialment a Es Mercadal i a Ciutadella per la presència dels agustins. Al final de l'acte es va repartir l'aigueros i a la sortida els tradicionals panets de Sant Nicolau. A continuació, es va celebrar el jaleo i la beguda a la Posada del Toro.

Comunicar i compartir l'esperança

Dia 20 de setembre va tenir lloc al Toro un berenar de principi de curs de tots els qui col·laboren amb la feina de comunicació de la nostra Església diocesana (full dominical, Bisbat TV, ràdio, els articles de "Raons d'Esperança", pàgina web, etc.). Mn. Antoni Fullana, director del gabinet de comunicació, va aprofitar l'ocasió per agrair la tasca de tots els col·laboradors i per a presentar la nova pàgina web del Bisbat de Menorca (**bisbatdemenorca.org**). Gràcies a un format més àgil i visual es poden consultar diferents continguts com les notícies, els horaris de les misses, el full dominical, els escrits i

les homilies del Bisbe, els programes de ràdio, reflexions setmanals, el pla de comunicació, el portal de transparència, etc.

El bisbe Gerard també va valorar el treball de l'equip de comunicació del Bisbat i va manifestar que aquest compromís de tots els seus membres és indispensable per tal d'aconseguir que en el cen-

Tolo Frau

tre de la comunicació hi hagi sempre responsabilitat personal i col·lectiva de cara al projecte. A més, en aquest any del Jubileu el Bisbe va convidar a ser comunicadors d'esperança, començant per una renovació en el treball i un impuls a la missió segons l'esperit de l'Evangelí.